

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

153. An per Bullam Cruciatæ quis lucretur in diebus signatis, qui vocantur
Stationes, omnes Indulgentias plenarias urbis Romæ? Et notatur posse
sæpius eodem die curari supradictas Indulgentias, si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

iterum bis, vel ter unum Altare, vel an vero debeat
visitare unum Altare quinquies? Ex part. 1. tract. 11.
Rel. 102.

Contra Rodriguez, olim negantem sententiam
suffinentem, affirmatiue respondet Vegha in
summa, tom. 2. cap. 7. cas. 26. vbi sic ait: [Es necesario
legun Rodriguez, que visitando estos cinco altares,
aya movimiento corporal, porque si se visitan estan-
dole quedo sin mouerle, no se ganara. Aunque tam-
bien es opinion muy verdadera, y esta se figue agora,
que sin que aya movimiento corporal, visitandolos so-
lamente en el coraçon, basta. Itaille, & postea senten-
tiam mutans Rodriguez.

1. Idem etiam docet Villalobos in summa, tom. 1.
tract. 27. claus. 3. num. 6. & Bonacina de Sac. disp. 6.
cap. 1. punct. 5. num. 25. qui citat Grassium, Sa. &
Azaricum, Henriquez lib. 7. cap. 10. num. 1. & Sa verb.
debulg. n. 6. cum aliis.

3. Sed notandum est, vt ex ipsa litera Bullæ constat,
quod, etiam si sint in eodem pago quinque Ecclesiæ,
sufficiat visitare quinque altaria in eadem Ecclesiâ, vel
in diuersis. Sed potest esse dubium, quando in aliquo
pago tantum est vnica Ecclesiâ, habens tria, vel qua-
tuor altaria; vtrum debeat quis visitare omnia illa, &
iterum bis, vel ter vnium altare: an verò debeat visi-
tare vnium altare quinquies? Respondetur, quòd quo-
modounque fiat, sufficere ad obtinendam Indulgen-
tiam: sed melius est hoc vltimum; quia est magis fe-
cundum literam. Et hoc quod dicitur, si non fuerint
quinque altaria, intelligitur in pago pro secularibus,
& in propria domo pro Religiosis. Ita Nugnus in 3.
p. am. 2. tract. de Bulla, §. 10.

RESOL. CL.

An sufficiat ad lucrandas Indulgentias visitare ex vno
loco quinque Altaria sine motu corporali?
Et an quando quis idem Altare quinquies visitat, non te-
neatur loco dimoueri, sed eodem loco fixus possit illud
quinquies visitare, dummodo qualibet visitatione finita
saltem corpus, & caput inclinet in signum distinctæ vi-
sitationis? Ex p. 3. tr. addit. Rel. 35.

Hic casus frequenter potest accidere in praxi,
& de illo ego egi in 1. part. tract. 11. resol. 102.
& pro parte negatiua adduxi Rodriguez, cui nunc
addo Legumum Trullench in Bull. Cruc. lib. 1. §. 6. an. 2.
num. 4. vbi sic ait Henriquez, ait, etiam si expedire sit vt
diuersim visitatio fiat cum aliquo corporis, & situs motu
si commode fieri possit, id tamen non requiritur necessario,
sed satis est vt vno loco fixus preces fundas versus quin-
que altaria. Quod etsi probabile sit, tutius & verius exi-
stimo requiri aliquam corporis motum quando commode
per potest, aliter enim in rigore non videtur quintuplex,
sed vnica visitatio. Quando verò quis idem altare quin-
que visitat, existimo non teneri loco dimoueri, sed eodem
loco fixum posse illud quinquies visitare, dummodo quali-
bet visitatione finita, saltem corpus & caput inclinet in
signum distinctæ visitationis. Ita ille. Sed ego in dicta
resol. contrariam sententiam docui cum multis Do-
ctoribus, quibus nunc addo Philippum de la Cruz
Theol. Eccl. tract. 1. q. 19. n. 5.

RESOL. CLI.

An si quis non potest ingredi Ecclesiam, quia est plena
hominibus, consequatur Indulgentiam Bullæ visitan-
do tamen talem Ecclesiam a foris, vt possibile est?

Idem dicendum est de Iubileo. Ex part. 1. tractat. 11.
Resol. 103.

§. 1. Negatiue respondet Glossa in Clem. de reliq. &
ven. Sancti. & Zanardus in dir. eccl. Theol. part. 1.
tract. de Sac. Pœn. cap. 20. quæst. 40.

2. Sed contrarium communiter docetur. Ita Villalob,
in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 8. n. 7. Fernandez de exam.
Theol. mor. p. 3. c. 9. §. 9. n. 5. qui citat Rosellam, Cordu-
bam, & Rodriguez.

3. At puto in casu nostræ Bullæ, vt optime notat
Nugnus in 3. p. rom. 2. tract. de Bulla. §. 10. responden-
dum cum distinctione; quòd, scilicet, talis visitatio sit
sufficiens pro visitatione vnus altaris; non tamen pro
quinque altaribus: quia moraliter loquendo, non po-
test dici, quòd talis homo visitet quinque altaria in illa
Ecclesiâ, sicuti verè dicitur, quòd visitat talem Eccle-
siam. Vnde sequitur, quòd ad obtinendam præsentem
Indulgentiam debet visitare quinque Ecclesiâs, qui isto
modo visitat. Quando verò in aliquo Iubileo tantum
exigitur vnica oratio in Ecclesiâ, sufficit isto modo il-
lam visitare. Ita ille; quòd vltimum est valde notandum
pro Iubileis. Et idem etiam docuerat Bonacina de Sac.
disp. 6. q. 1. punct. 5. num. 26. qui citat Suarez, Rodri-
quez, Cordubam, & Grassium, quibus ego addo Leo-
ne tr. de Iubil. p. 1. q. 2. num. 162. Villalob in sum. tom. 1.
tract. 26. dub. 24. num. 7. Sanctarellum de Iubil. cap. 4.
dub. 3. Fernandez in exam. Theol. mor. p. 3. cap. 8. §. 8.
num. 3. & Filliucium tom. 1. tract. 8. cap. 6. q. 3. num. 133.
& alios.

Sup. hoc inf.
in tract. 5.
Rel. 17.

RESOL. CLII.

An supra dicta Indulgentia Bullæ obtineri possit multoties
eodem die?

Et an supradicta Indulgentia possint sumi pro defunctis,
ita vt pro illis possint etiam simul sumi vno die mul-
toties?

Et vtrum aliquis possit sæpius eodem die consequi Indul-
gentiam concessam visitantibus talem Ecclesiam tali
die? Ex p. 1. tr. 11. Rel. 104.

§. 1. Respondeo affirmatiue. Et ita docet in propriis
terminis nostræ Bullæ Villalob. in sum. tom. 1.
tract. 27. claus. 8. n. 8. vbi sic ait: [Tengo por mas pro-
bable, que estas Indulgentias se pueden ganar muchas
veces en vn dia, visitando muchas vezes las Yglesias.]
Idem docuit Rodriguez in Bull. §. 8. num. 15. & Nugnus
in 3. p. 10. 2. tract. de Bulla, §. 10. & alij.

Sup. hoc in
Rel. seq. §.
vlt. & inf. in
tr. 5. Rel. 33.

2. Et nota, quòd supradictæ Indulgentiæ possunt
sumi pro defunctis, vt habetur in Bulla Latina, & no-
tat Villalobos, vbi supra: & ideo pro illis possunt etiam
sumi in vno die multoties; & ita idem Villalobos docet,
quòd est valde notandum. Et ex his patet responsio
ad istam quæst. vtrum aliquis possit sæpius eodem die
consequi Indulgentiam concessam visitantibus Eccle-
siam talem, tali die; de qua quæstione videndus est
Bonacina de Sac. disp. 6. q. 1. punct. 5. n. 32. & alij penes
iplum.

RESOL. CLIII.

An per Bullam Cruciatæ quis lucratur in diebus signatis,
qui vocantur Stationes, omnes Indulgentias plenarias
Vrbis Romæ?

Et notatur posse sæpius eodem die lucrari supradictas In-
dulgentias, si quis multoties visitauerit Ecclesiam in
supra dicta die.

Et quod possint Indulgentiæ sumi vno die multoties pro
defunctis. Ex p. 3. tr. 12. Rel. 2.

§. 1. **N**egatiam sententiam docet Corduba lib. 5. de Indulgent. quast. 41. Henriquez lib. 7. de Indulgent. cap. 10. num. 2. Ludouicus de la Cruz, in Bulla Cruc. disp. 1. cap. 8. dub. 2. num. 3. Nauarr in Leuit. vocab. 9. num. 15. Leo de Iubileo, part. 1. q. 6. n. 229. & Iacobus Grassadus in 3. part. de Sacram. contr. 12. tr. 6. disp. 2. n. 4. & 7. & ratio est, quia stilus Curiae Romanae & Regulae Cancellariae habet, quod nisi in confessione exprimentur Indulgentiae plenariae, solum intelligantur comprehendi non plenariae; sed in Bulla Cruciatiae non exprimentur Indulgentiae plenariae, ergo comprehenduntur tantum non plenariae. Vnde ex hac sequetur per Bullam Cruciatiae non lucrari aliquam Indulgentiam plenariam, nisi semel in vita & in morte.

Sup. hoc in Ref. seq.

2. Verum hanc sententiam Villalobos in summ. tr. 27. claus. 8. n. 3. & Trullenek in Bulla Cruciatiae, lib. 1. §. 6. dub. 1. num. 4. existimant, esse falsam. Probat primò ex sumuario Indulgentiarum in Bulla Hispana iussu Commissarij Generalis composito, vbi sic dicitur. [Sumuario de las estaciones, y Indulgencias de Roma las quales concede su Santidad, & todas las personas que tomaren esta Bula, y hizieren, y cumplieren cerca de esto lo en ella contenido.] & statim sequitur. [El primer oia de Quaresima en Santa Sabina Indulgencia plenaria.] & hoc modo percurrit alias stationes commemorando plures dies, in quibus Romae conceduntur, Indulgentiae plenariae, necas ergo est credere Bullae Cruciatiae Commissarium in re ad eò graui velle fideles omnes decipere, neque credibile est huius sumuarij formam ignorari à Summo Pontifice. Imò persuasum mihi habeo illius scientiam habere. Secundò probatur, quia quando quis Romae visitat Ecclesiam vbi statio est, non solum lucratur Indulgentiam illius & ecclesiae, sed etiam omnes alias Indulgentias septem Ecclesiarum praecipuarum Romae. At in aliqua ex illis singulis diebus est Indulgentia plenaria; ergo in Indulgentia quae ratione stationum conceditur, est plenaria. Quare ad argumentum oppositum dicendum est in Bulla plumbea expressè dici, habentem Bullam posse lucrari Indulgentias stationum, cumque in eis expressè continentur Indulgentiae plenariae, illa generalis locutio aequipollet speciali, seu specificae locutioni. Adde quòd in Bulla dicitur omnes & singulas. Et haec omnia docet Trullenek & Villalob. vbi supra, qui pro hac sententia adducunt etiam Rodriq. in Bulla §. 8. num. 6. & Lopez in Instr. pr. 2. vbi de Bulla cap. 1. quibus ego addo Garnicam in expositione Bullae Cruc. §. Item se concede. vbi ita ait [La indulgencia el dia, que ay estacion es plenaria.]

Sup. contento in hoc §. in Ref. praeterita per totam, & pro parte alia Ref. eius primae not.

3. Notat etiam Villalobos vbi supra, [Ser mas probable que estas Indulgencias se pñeden ganar muchas vezes en vn dia, visitando muchas vezes la Iglesias, que assi se ganan tambien en las de Roma, segun dize Nauarro, si la Indulgencia es plenaria, podra ganarla la segunda vez, y otras por los difuntos que para sí no la ganata, porque auendosele perdonado la pena de los peccados la primera vez, no queda que perdonar la segunda vez.]

RESOL CLIV.

Quoties per Bullam Cruciatiae lucretur quis Indulgentiam plenariam?

Et qui ad bellum pergit, an possit lucrari dictam Indulgentiam toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit? Ex p. 1. tract. 11. Ref. 109.

Sup. hoc lege doctrinam precedentis Ref.

§. 1. **R**espondeo, quòd semel in vita, & semel in morte. Ita notauit Leone tr. de Iubil. p. 1. q. 6. n. 229. & alij.
2. Sed notandum est cum Villalob. in sum tom. 1.

tract. 27. claus. 1. n. 3. quòd ille, qui ad bellum pergit, potest lucrari dictam Indulgentiam, toties, quoties peccauerit, & confessus fuerit. Et ante illum hoc etiam notauerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 6. n. 15.

RESOL. CLV.

An possit Confessorius virtute Bullae Cruciatiae applicare Indulgentiam moribundo sensibus destituito, qui peccauit antea confessionem?

Et supponitur quòd tali moribundo absolutionem Sacramentalem sub conditione impertiendam esse, & a fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, in quibus se peccasse, & de peccatis dolere ostendit. Et quid est dicendum, si moribundus nec Confessorium petierit, nec indicia exhibuerit, an, hoc non obstante, Indulgentia Bullae sit illi impertienda? Ex p. 1. tr. 11. Ref. 108.

§. 1. **R**espondeo tali moribundo absolutionem sacramentalem, saltem sub conditione impertiendam esse; & à fortiori, quando praesente Sacerdote dat generalia signa, quibus ostendit, se peccasse, & de eo dolere, si, eò quòd subito priuatur sensibus non possit aliquid in particulari conteri. Et ita docent D. Antoninus p. 3. tit. 10. c. 2. circa med. Syluester verb. Confessor. 3. n. 16. & Paludanus in 4. dist. 21. q. 1. art. 2. concl. 1. Angelus verb. confessio, 4. n. 8. Medina de Penit. tr. 2. q. 39. in fin. Regius in suis resol. cas. 3. n. 4. Corduba q. 30. de Indulg. dub. 3. opin. 2. Suarez in 3. prom. 4. dist. 2. put. 23. sect. 1. n. 5. Henriq. lib. 6. c. 10. num. 7. Coninch de Sacram. disp. 7. dub. 10. n. 97. & 99. Valquez in 3. prom. 4. q. 91. art. 1. dub. 1. Sa verb. Confess. Toletus l. 1. c. 8. num. 1. Syluius in add. ad 3. p. q. 8. art. 3. Nugnus ibid. Quòd quid in contrarium asserat nouissimè Choquetus in tr. de Confess. per lit. c. 7. per tot. Abulen. Math. 16. q. 49. & 79. Major in 4. dist. 14. Sotus in 4. dist. 18. q. 1. art. 5. Ledesma 2. p. 4. q. 8. art. 4. Cano relect. de Penit. p. 6. §. at inherendo. Nauarr. in Man. c. 26. n. 17. Lopez in instr. p. 1. c. 18. Conradus in suis respons. p. 1. q. 10. Angles in 4. p. 1. art. 2. diff. 6.

2. Ita Homobonus in exam. Eccl. p. 1. tract. 7. cap. 8. q. 84. & Molficius in sum. tom. 1. tract. 7. c. 5. n. 4. tenent hanc opinionem, etiam si moribundus, nec Confessorium petierit, nec indicia exhibuerit, ex quibus actus contritionis, vel attritionis argui possit; modo talis in mortis articulo constitutus Christiano more vinctus loqueret, & bonus, ac fidelis homo existimaretur. Quam quidem opinionem amplexum fuisse Clementem VIII. testantur: cum enim quidam ex fabrica D. Petri praecipis fuisset, & illum cadentem vidisset, absolutionem ei dedit, dicens: Si es capax, absoluo te à peccatis tuis.

Et hanc opinionem approbauit etiam Summus Pontifex Gregorius X V. quando erat Archiepiscopus Bononiensis in suo Man. Confess. cap. 1. de forma Sacram. Pen. n. 16.

3. Sed stando etiam in contraria sententia, quòd dictus moribundus non sit absolueudus, vt recte probat Malderus de sigillo Confess. cap. 15. & alij communitati cum quibus ego sentio; hoc non obstante, Indulgentia Bullae est illi impertienda: quia non stetit per illum, vt Confessionem minime faceret. Et ita in similibus notat Rodriguez in Bull. §. 14. Et ita habetur in Bulla, vt obseruat etiam Villalob. in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 1. n. 1. vbi ait: [Hae de aduertit, que como consta de las palabras desta clausula, que dize lo delectan, no es necessaria, que aya Confessionem para ganar la Indulgencia, quando no pudiera hauerla.] Quòd antea docuerat Rodriguez in Bull. §. 2. dub. 5. n. 9.

RESOL.